

IVIOSSTELLA

LA REVISTA DE CAMPINS

<http://lamostela.cat/>

IA

MIRAR UN QUADRE
EDITORIAL
L'AJUNTAMENT INFORMA
GRUPS MUNICIPALS
ASSOCIACIONS
CONSULTA A L'EDUCADOR CANÍ
ESCOLA L'ALZINAR DE CAMPINS
APRENDRE DIBUIXANT
REVERS PERVERS
REFRANYS I ENDEVINALLES

A L'OMBRA DEL QUERCUS
VESPA VELUTINA
CANÇONS I VIVÈNCIES
ESCRIVINT SOBRE SEXUALITAT
SOPA DE LLETRES DE L'ALBERT
TOT EL MÓN A LA BUTXACA
CONTES
LA CUINA DE LA MERCÈ
OLORS I SABORS DEL BOSC
MÉS PA QUE FORMATGE

sóc del
**BAIX
MONT
SENY**

MIRAR UN QUADRE

À LA MIÈ

TOULOUSE - LAUTREC 1891 Aquarel·la i guaix sobre paper 53x67,8 cm

Boston -Museum of Fine Arts

martí pey

L'aristòcrata Henri-Marie-Raymond de Toulouse-Lautrec-Monfa, es va convertir en un pintor bohemí. Sí! Tal com sona. Per desesperació dels seus progenitors. Però no hi van poder fer res.

El nan en el que es va convertir, mesurava 1,52 cm degut a una sèrie de malalties, algunes congènites, que van determinar la seva vida. Però no és d'això que parlarem avui.

Ho farem sobre una obra molt precisa, realitzada a partir d'una fotografia. Sí! Com ho llegiu.

Henri tenia un bon amic fotògraf, Paul Sescou, que li facilitava clíxés. Però el primer no es limitava a copiar el suport de paper que li donava el segon. Anava molt més enllà. El seu talent li permetia refer la fotografia, crear una atmosfera i una història força diferent a la imatge original, sovint a base de caracteritzar els protagonistes.

Observeu aquests dos personatges, l'home embarretat sembla recuperar-se, tímidament, d'una embriaguesa més que notable. El seu esguard es perd enllà dels vasos de vi i el plat disposat sobre la taula. Li costa desfer-se dels efluvis etílics.

La dona mira cap un altre cantó, aliena a la situació. Se'n despreocupa. O ... li repugna la borratxera notòria del seu company de taula.

Més enllà de l'anècdota cal parar esment al treball, extraordinari, de coloració de l'escena, per part de Toulouse-Lautrec. Molt propi del seu estil. Afegint una tonalitat sobre l'altra fins a donar per acabada l'obra. 🍷

il·lustracions: fons documental m. pey

En aquest número de La Mostela hem volgut destacar en la portada a una nouvinguda a Campins, que no tardarà massa a ser una campinenca de ple dret. Es tracta de la Vespa velutina, coneguda comunament com a vespa asiàtica. Malgrat tots els esforços i metodologies per foragitar-la, la majoria d'experts pensen que ens haurem d'acostumar a conviure amb ella, mirant de tenir-la a ratlla, però sense mantenir falses esperances que ens facin creure amb la seva total desaparició. Per això, i degut a l'alarma social que pot produir la seva proliferació, li hem dedicat un bon espai en aquesta Mostela, així com en la presentació de la revista, per tal de difondre les característiques d'aquest invertebrat i desfer algunes llegendes urbanes que s'han creat en el seu voltant.

Però tot no s'acaba amb quatre insectes. En aquest número, la classe dels dinosaures ens proposen unes endevinalles visuals que posaran a prova el nostre nivell en cultura general.

A Cançons i vivències, en Jaume ens parla d'una actitud que cada cop es fa més comuna: l'autopropaganda. Creure's el millor és allò que va més bé per no assabentar-se de res i acabar vivint en un món fictici, on només el propi monòleg hi té cabuda.

La Irene segueix trencant tabús i ens fa saber que fer-se gran no ens ha de fer perdre ni la capacitat ni la il·lusió per seguir gaudint de la sexualitat, només que hem d'aprendre a gaudir-ne d'una manera diferent a quant teníem vint anys.

A Sopa de Lletres podrem fer un repàs a 16 dels noms de personatges més famosos del còmic.

La pàgina dedicada a la cuina de la Mercè, aquest cop acull a dos peixos: el que correspon a la recepta que ens explica en Martí i el que acompanya la fe d'errada que varem cometre al número anterior, on ens vam equivocar de lluç.

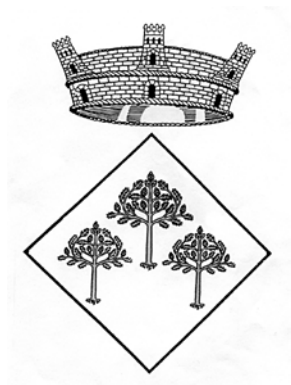
Acabem la revista amb la foto d'en Joan on ens mostra un roc de granit que ens explica, a cel obert, una història prou curiosa d'amistat entre un vilatà i un músic famós.

I per acabar, com també us diu la mostela en una de les pàgines, espero que tingueu un bon any 2020 i vull afegir a títol personal, que espero que el 2020 sigui el principi d'una altra manera de fer on primi la qualitat per damunt de la barroeria, l'estima per damunt de l'odi i el respecte per damunt de la grolleria. 🦋

carles puche

L'AJUNTAMENT INFORMA

Comencem un nou any, amb nous projectes i amb energies renovades per a seguir treballant per Campins, perquè esdevingui cada vegada més el poble que volem, per viure-hi, per treballar, per descansar i per gaudir.

En aquest principi d'any el padró ens diu que ja som 552 habitants. 23 més que fa un any. Segons les dades que ens mostra l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), l'any 2000 n'érem 292, el 2010 ja n'érem 413 i el 2020 en som 552. Més que mai. Entremig hi trobem un any que ens hi vam acostar, el 2013 vam arribar a 544 persones empadronades.

El govern municipal

Qui forma el consistori? Qui fa què? Aprofitem l'espai que disposem a la Mostela per informar-vos de com està organitzat el govern municipal.

El titular de les competències que té un ajuntament és sempre l'alcalde o alcaldessa, que, per aconseguir més eficàcia i celeritat en l'actuació municipal, delega competències en algunes àrees als regidors de l'equip de govern, i així també puguin participar de manera activa en les tasques municipals.

Les àrees es poden agrupar i fins i tot nomenar de maneres diverses, i poden canviar dins d'una mateixa legislatura. L'actual equip de govern ho hem distribuït de la següent manera:

- Regidoria de Promoció Econòmica i Turisme: Maria Teresa Padrós
- Regidoria d'Ensenyament i Cultura: Carme Puchol
- Regidoria d'Economia i Hisenda, Festes i Esports i Seguretat: Josep Reales
- Regidoria d'Afers Socials, Urbanisme i Via Pública: Imma Font

A més, cadascun dels regidors tenen assignades altres competències, com per exemple la representació en òrgans supramuni-

cipals, en el Consell Escolar.. etc, etc

Aquestes han estat aprovades per acord de ple, i podeu consultar-les en les actes que es troben en la web municipal.

Us fem un petit resum de la principal activitat de les regidories des del setembre fins ara:

Promoció econòmica i turisme

Entre les línies d'acció prioritzades per aquest 2019 per El Pla estratègic per al desenvolupament i l'Ocupació del Baix Montseny del qual formem part, hi tenim: El model de turisme sostenible i El Teixit empresarial i indústria local

fotos: ajuntament campins

Pel que fa a Turisme, es va crear un projecte amb uns objectius de treball a fi que tots els municipis que ens hi adherim comencem a treballar amb la mirada posada en aconseguir posicionar-nos com a municipi que respecta els 17 objectius del Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides i que promou la millora continua en l'àmbit de la sostenibilitat. El compromís amb el projecte es presenta per la seva aprovació al proper ple (gener).

A partir d'aquí caldrà que ens plantegem ben a fons quin turisme tenim a Campins? És el que volem? És prou respectuós amb el medi? Com podem reduir el que no convé i alhora millorar la satisfacció dels visitants? Fa progressar econòmicament el poble? Pel que fa a Teixit empresarial i indústria local, alcaldessa i regidora de Promoció econòmica han participat en el passat 22 de novembre en la taula Empresarial del Baix Montseny que va

finalitzar amb una conferència de l'economista Santiago Niño Becerra . La sessió de treball, que va comptar també amb empresaris de Campins va permetre posar sobre la taula i compartir les principals demandes que plantegen els empresaris. Dins d'aquest any que encetem caldrà conèixer més a fons la realitat empresarial del territori per orientar i adaptar els serveis públics de futur.

La Fira de la Glà Aquest és un event que podem situar dins l'apartat de promoció econòmica, en el de Turisme, però també en el de Festes. Es va celebrar els dies 16 i 17 de novembre i aquest any, per sort la pluja no ens va venir a veure.

Dins dels actes de la Fira volem destacar-ne tres com a més importants i a continuar: El concurs de Receptes de la Reserva de la Biosfera del Montseny . Es la primera vegada que Campins hi participa. Es van presentar en totes les categories, primer plat, segon plat, postres i beguda. les receptes dels guanyadors han passat a la fase final amb les guanyadores dels altres municipis, però el concurs encara no s'ha acabat. L'atorgament de la Glà de Catalunya, guardó que es concedeix a persones o organitzacions que amb el seu exemple son "lavor" per les noves generacions. concedit l'any passat a en Jordi Cuixart i aquest any a Pallassos sense Fronteres.

I en tercer lloc, El tast de Senglar, que ens permet incorporar a la fira i donar valor a la cuina dels diferents restaurants que tenim al municipi, ja que hi participen tots fent la seva pròpia recepta. Vam rebre crítiques i elogis gairebé per igual de veïns i veïnes. L'organització també en som de crítics pel que fa a alguns elements de la Fira, i per tant caldrà repensar-la bé de cara a la propera.

Ensenyament i Cultura

Dos projectes importants que es desenvolupen a l'escola i que l'ajuntament també hi estem implicats:

Projecte 50/50 d'estalvi energètic. Conduïts per tècnics de la Diputació, i amb materials que les han aportat els alumnes de l'escola es fan conscients dels consums que es genera en el marc escolar i busquen maneres per reduir els que no són necessaris. El que aprenen, és exportable a casa. Per tant, tots podem guanyar-hi. Projecte Robotseny. Amb noves proves de robòtica, i amb un repte per als projectes dels alumnes. Aquest any han de ser propostes d'actuació per adaptar-nos al canvi climàtic al nostre municipi.

L'aula per llar d'infants definitivament no es pot posar en marxa dins d'aquest curs. Les condicions econòmiques de l'Ajuntament, no ho han permès. Cas que "Política Financera" i "Direcció General d'Administració Local" donin el seu consentiment a la posta en marxa d'aquesta nova activitat, seria pel curs 2020-2021. El Departament d'Ensenyament ja havia donat el seu vist-i-plau, però caldrà ratificar-lo.

Pel que fa a cultura, recordem que la biblioteca ha canviat l'horari en el qual està oberta. Des del novembre ara ho fa els dimecres de 17 a 20h i també us recordem l'adreça web on podeu fer reserva de llibres fora de l'horari de Biblioteca : <https://campins.cat/biblioteca/>

L'ajuntament dona suport i col·labora amb les associacions del

municipi que organitzen actes culturals: El Club de lectura, de l'associació Cultural Els Forns ha iniciat un nou curs, i el 9 de novembre van convidar a la presentació que ens va fer l'escriptora Maria Barbal de la seva novel·la "A l'amic escocès". D'altra banda, l'Associació Salvem Campins ha organitzat diverses exposicions d'il·lustració i pintura en el Local.

Economia i hisenda

En aquest apartat destacar que en el mes d'octubre s'han actualitzat les ordenances fiscals que són d'aplicació des d'aquest mes de gener. Destaquem la reducció de l'IBI per a famílies nombroses, i l'increment d'un 5% en els diferents trams de l'aigua.

El pressupost pel 2020 es portarà per la seva aprovació al ple en el mes de febrer.

Festes i esports

Aquest ha estat un trimestre on hem vist molts somriures: el de les persones més grans de Campins que el 5 d'octubre vam acompanyar a visitar el Museu de la Pagesia de Vallgorguina. Els molts estris que hi són exposats els van portar molts records compartits. Després un bon dinar seguit de ball de tarda: amb

el "ball del fanalet", el de "l'escombra" i entremig algun bolero i algun vals.

I després de la Castanyada, i el Concert de Nadal i ja en aquest nou any amb els somriures de la mainada rebent els Reis Mags d'Orient, fent-los confidències sobre què volien que els deixessin o donant-los la seva carta. Aquest any, els Reis de l'Orient a la plaça de la Vila a Campins han repartit regals a 90 infants.

Urbanisme i via pública

Les obres del cementiri estan ja acabades, i a més d'assegurar el mur que volia caure s'han fet columbaris i alguns arranjaments en el paviment. Ara cal fer neteja i enjardinar.

La Diputació ha estat fent millores en els accessos a la depuradora i això ha obligat a fer servir camins alternatius a alguns veïns. Els aiguats dels dies 22 i 23 d'octubre van deixar malmesos gairebé tots els camins del poble, a més de la resclosa de Can Benet, la conducció d'aigua a la bassa, la riera, el pont... ! Hem estat treballant per aconseguir pressupostos i subvencions. Alguns camins ja sabem que se'n fa càrrec la Diputació, l'ACA també ens arreglarà la resclosa i la conducció d'aigua, i del demés tenim els pressupostos a punt per quan surtin noves subvencions, esperem que ara a principis d'any.

Hem presentat un projecte a la Generalitat per reordenar la pista

i el pàrquing i poder finalment tenir un espai gran que sigui cobert. Però fins el mes d'abril o maig no sabrem quina valoració en fan ni amb quants diners podrem comptar.

Hem iniciat també el treball per millorar la recollida d'escombraries. Us anirem informant.

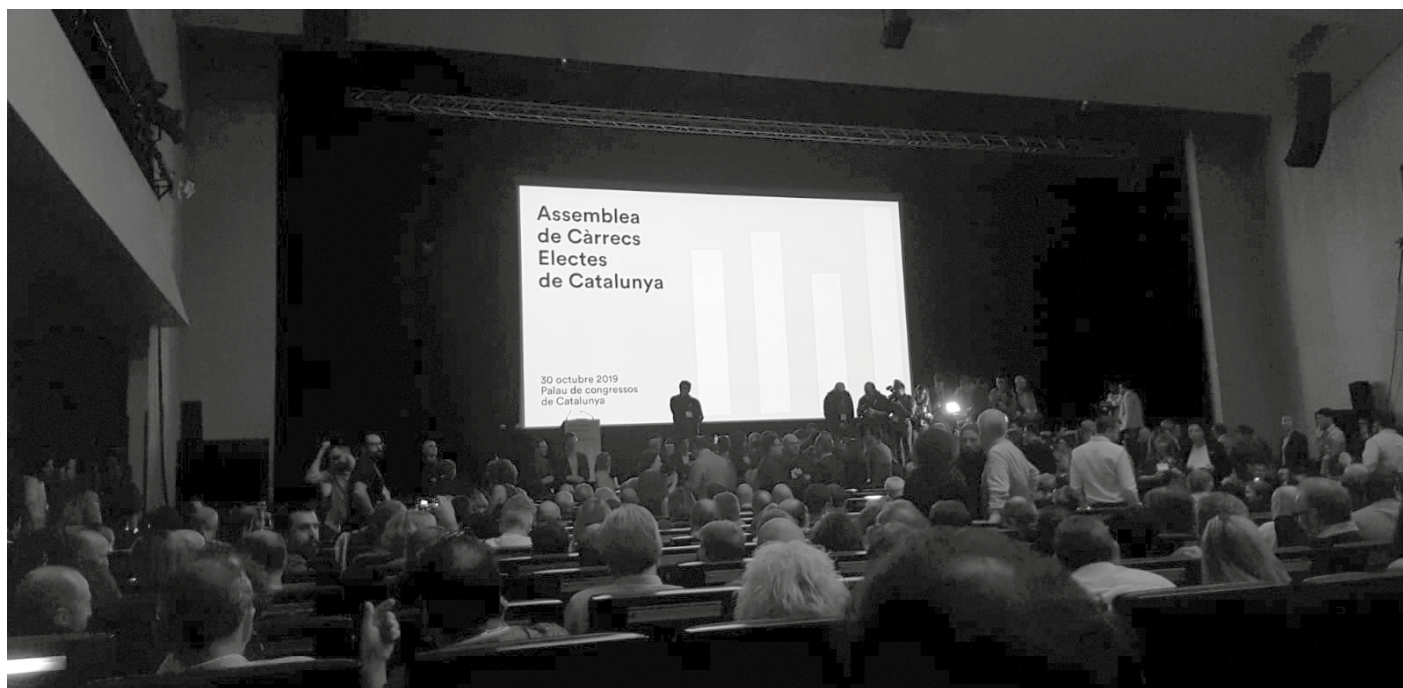
Alcaldia

A part de la representació de l'ajuntament a l'alcaldia també hi recauen tots els temes generals i els que no estan delegats als regidors.

Activitats i tallers: S'estan duent a terme, organitzats per l'ajuntament o de forma particular per qui els imparteix els següents: Estiraments, ioga, taitxí i manualitats. En el mes de gener començarà un nou taller de memòria i estem preparant-ne d'altres.

A nivell general destacar que la situació a casa nostra, a Catalunya no millora, que el Ple municipal hem aprovat diferents mocions de rebuig a la sentència del Tribunal Suprem i que les hem fet arribar on corresponia. I que això continuarem fent.

En aquest mes de novembre hem tingut novament eleccions generals. Els principals resultats a Campins han estat 28,97% de vots per ERC; un 22,12% JxCat; 17,13% en Comú-Podem; un 16,82% la CUP; 6,85 PSC. 🍄

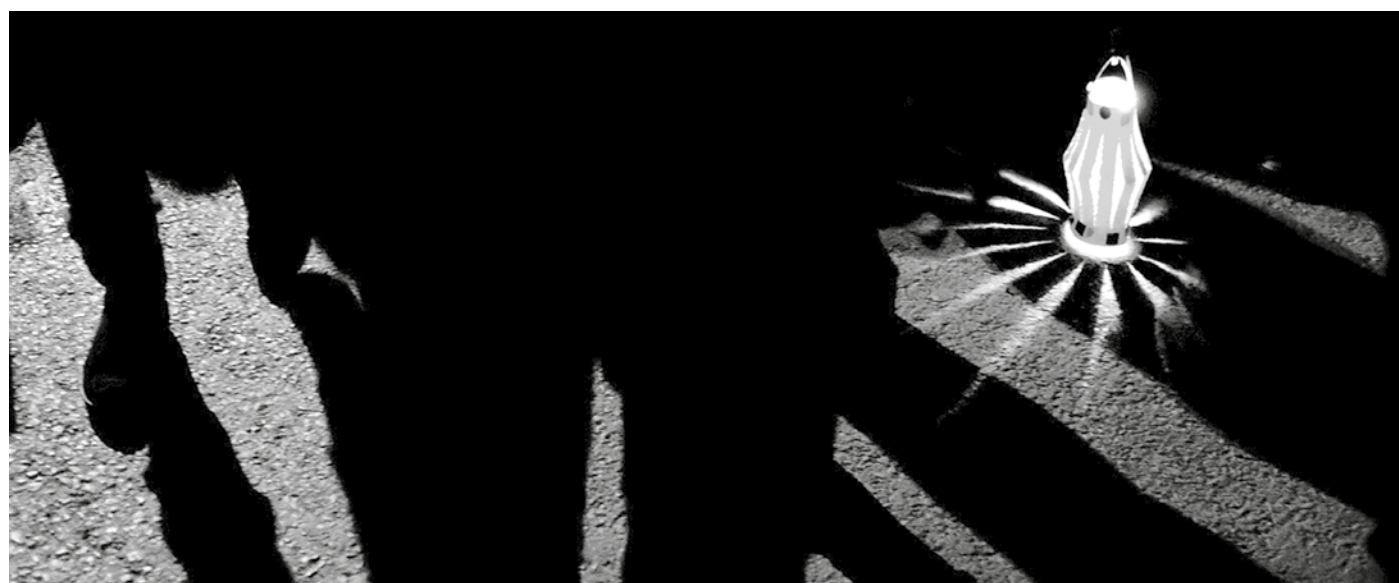

AQUESTES SÓN ALGUNES DE LES IMATGES QUE ENS HA DEIXAT LA CABALCADA DE REIS D'ENGUANY.

fotos: j.lopez

El passat Novembre vam tornar a tenir eleccions generals i, per tercera vegada consecutiva, a Campins va guanyar Esquerra Republicana. Vistos els resultats a Catalunya, sembla prou normal. Però això abans no era així. Campins ha estat des de sempre un poble que votava CiU (ai, quins temps!). Com és que JuntsXCat no triomfa ara aquí? Ens ajudarem d'uns gràfics per trobar "algunes" de les explicacions.

Hem estudiat els resultats de totes les eleccions generals d'aquesta centúria, que en són 8 començant al 2000. I ens hem centrat en les primeres per comparar-les amb les actuals.

Una de les grans diferències entre els resultats del 2000 i els del 2019 és que al 2000 només van sortir votats 6 partits mentre que al 2019 n'han estat 12: la redistribució de vots perjudica als partits majoritaris. Una altra diferència ens ve de l'exterior: tant al país com a l'Estat, el pes de CiU/JuntsXCat ha anat minvant i això afecta també localment. PERÒ hi ha una darrera raó de més pes: Campins ha canviat. És un fet.

Al 2000 érem 262 Campinencs, i ara en som una mica més de 500. Hem gairebé doblat el nombre de veïns en menys de 20 anys.

Si ens fixem en les dades del gràfic, el nombre de vots al nostre grup no ha variat massa al llarg d'aquests anys. El que ha variat és el seu pes respecte al nombre total de vots. Al 2000 els vots totals van ser 152 mentre que al 2019 van venir a votar 322 persones: això és més del doble quan els vots de CiU/JuntsXCat van ser només 3 menys que al 2008.

Això què vol dir? Que Campins ha canviat la manera de pensar.

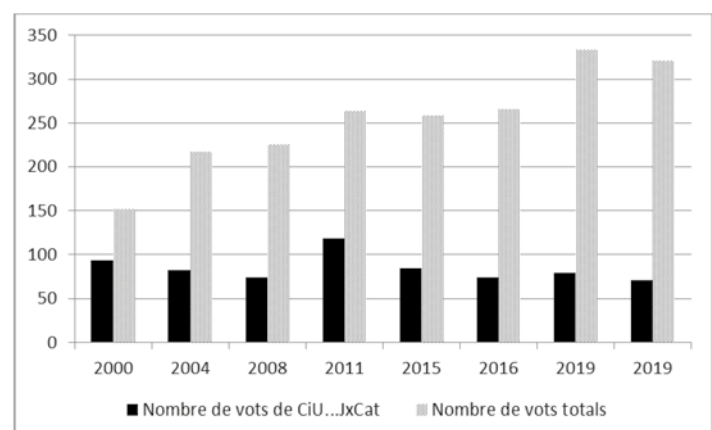
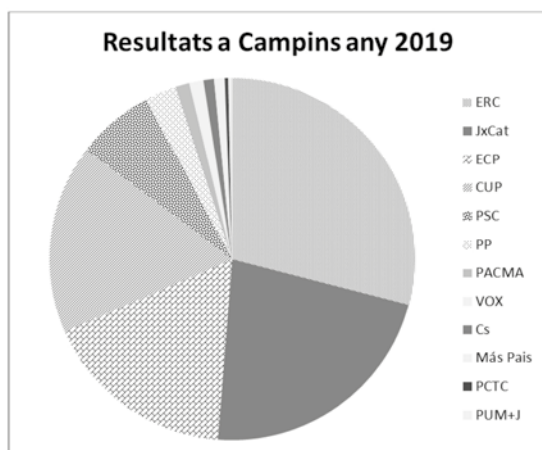
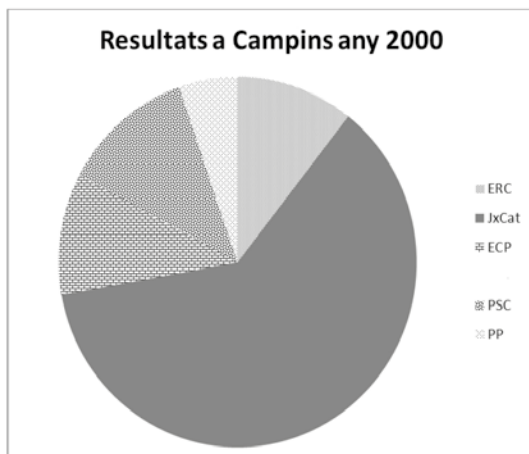
I nosaltres com ho hem d'entendre a nivell local? Doncs que ens hem d'adaptar. O més ben dit, ens hem de reinventar.

Tenim eleccions europees, generals, autonòmiques i locals. En les 3 primeres no hi tenim massa a fer. Però les locals seran sempre nostres, i aquí hi hem de fer alguna cosa.

Al nostre grup som votants de JuntsXCat, però abans som campinencs. Va bé tenir un partit polític al darrera, però es pot ser d'aquest grup i tenir idees polítiques diferents (bé, sempre amb límits, ja m'enteneu). Des d'aquí us convidem a ser membres d'aquest grup. Tots tenim feina, però tots hem de treballar pel nostre poble, cada un com puguem. No es tracta de criticar tot el que faci l'equip de govern, ni des d'aquí diem que ho facin ni bé ni malament, però cal que hi hagi més d'un grup amb pes a l'Ajuntament. És sà.

Tenim temps, tenim 3 anys. L'objectiu és reinventar un grup amb aspiracions a regentar l'Alcaldia de Campins. I si no es pot, doncs a ajudar a l'equip de Govern a fer el millor possible pel nostre poble.

I ara, us desitgem el millor per aquesta època que vivim: els dies es van allargant i d'aquí a dos dies, sense adonar-nos-en, ja arribarà la primavera. A gaudir del moment! 🌻

ASSOCIACIONS

AFA ESCOLA L'ALZINAR DE CAMPINS

Carta d'agraïment als bons Mestres artesans, de Carles Capdevila (escrita el 13/09/2015)

L'AFA de l'Escola L'Alzinar de Campins volem tornar a recuperar aquesta carta escrita per l'enyorat Carles Capdevila, dedicada als Mestres:

ESTIMADES i estimats mestres:

Gràcies per la vostra vocació artesana, la de fer les coses ben fetes pel gust de fer-les ben fetes.

Per entendre que la vostra feina no acaba quan ho heu explicat, sinó quan ho han entès.

Per la il·lusió amb què enceteu el curs, dient com diem tots que fa mandra, però sentint íntimament les ganes de començar.

Per l'esforç que feu per treure el màxim de cada alumne, confiar-hi i reforçar-los l'autoestima.

Pels extres que heu de fer pendants dels que tenen dificultats a casa, sabent que en una societat meritocràtica això no ha de perjudicar la igualtat d'oportunitats a l'escola. Pel sentit de l'humor, que us permet combinar el repte més transcendent de la humanitat -educar les criatures- amb els somriures que ho fan tot més fàcil.

Per entendre que el món connectat no és res que ens hagi de fer por, si ho fem servir com a palanca per augmentar la motivació.

Per tenir clar que en el món connectat també s'ha de saber desconnectar.

Per la paciència que teniu amb els pares. Per l'estima que teniu pels nostres fills.

Per no desanimar-vos per més motius que tingueu, sabent que la vostra missió és massa important per permetre-us el luxe d'abaixar la guàrdia.

Per tot el que heu preparat i pensat perquè aquest any us surti encara millor que l'anterior.

Per no tenir por d'innovar. Per compartir experiències amb altres mestres, per formar-vos i assumir que heu de formar aprenents permanents, que avui a les aules s'hi va a aprendre a aprendre.

ASSOCIACIONS

SALVEM CAMPINS

Balanç segon semestre 2019

SEGUIM REMANT.

Les principals activitats que ha organitzat l'Associació Salvem Campins durant la segona part de l'any 2019 - gràcies a la implicació de molts voluntaris - han sigut:

- Les exposicions "Sensacions i moments" de la Dolors Adrobau, "Flaixos" del Miquel Masferrer, "Blanc i negre" de l'Antonio Cruz, "Pinzellades" de la Lola, "Il·lustracions 1985 - 2018" del Xavi Plana i "Originals" del Manuel Villacampa
- 3 actuacions musicals amb les veus de l'Anaïs Barbarà, la Marie-Pierre Staes i els músics Xavi Fernández de Mera, Carles Valverde, Albert Peix, Peter van der Zee, Diorj B, entre altres
- La paella per celebrar el segon aniversari de la inauguració del Local de Campins

- Un sopar de Fondue i Raclette pels amants del formatge
- Un concert de Nades amb el més petits (i grans) del poble

Durant aquest darrer semestre, l'Associació ha col·laborat amb l'Ajuntament:

- Fent el servei d'entrepans i begudes pel V Torneig de Futbol Sala, el concert Cèltic Groove i el Canicross Solidari per la Marató de les malalties minoritàries
- Organitzant la Botifarrada del 31 d'octubre per més de 100 persones
- Donant el servei de bar durant la Fira de la Gla

També s'han consolidat els serveis de punt de recollida de compres per internet i de cessió del Local per activitats de socis com un sopar de germanor que va tenir lloc el 23 de desembre.

Al Local, la Teresa va donar el relleu a la Paula entre setmana a partir del mes de setembre i La Marissa està treballant els caps de setmana des de principis de desembre mentre la Roser es recupera dels seus problemes d'esquena. Al setembre vam posar a prova un datàfon al Local per poder fer pagaments amb targeta i ha tingut molt bona acollida, així que el mantindrem.

Durant la segona part del 2019, 9 persones més s'han fet socis de l'Associació i l'Albert Casanovas s'ha incorporat a la Junta. Des de mitjans d'octubre els socis al corrent del pagament de la quota anual han pogut recollir el seu carnet de soci al Local de Campins.

GRACIES a tots els voluntaris, socis de l'Associació Salvem Campins i clients del Local que han fet possible obrir el Local i fer un gran nombre d'activitats durant tot l'any 2019! Comptem amb tots vosaltres per fer front al repte de l'any 2020 en el que hem de continuar fent créixer les activitats i els ingressos per poder consolidar la contractació de dues persones per fer funcionar el Local de Campins. Seguim Remant i Fent Poble! 🐼

EXPOSICIÓ DE PINTURA
"ORIGINALS"
MANUEL VILLACAMPA
artista peruà, veí de Campins

Inauguració:
Divendres 20 de desembre de 2019 a les 20 h.
(Les obres romandran exposades durant 3 setmanes).
Hi haurà un petit pisolabis per a tothom que hi assisteixi.

"MINI-CONCERT" DE NADES DELS MÉS "MINIS" DEL POBLE

Algunes nenes i nens de Campins ens interpretaran cançons típiques de Nadal tocant flautes de bec i més d'un ganàpia els acompanyarà amb la guitarra.

L'Albert, en Jordi, en Lluís, en Joan, la Teresa, la Mònica, en Jan, la Queralt i en Joel ens ho faran passar molt bé.

Diumenge 29 de desembre de 2019 a les 12 h.
a la terrassa del Local (Si fa mal temps ho farem dintre).
Gaudiu de l'espectacle tot fent un vermut i una tapeta.

Fem Nadal, fem Local!

En el darrer número vam conèixer quina és la realitat que viuen els gossos que estan en les gosses. Gossos recordem que han arribat a aquests centres per diversos motius. També vam dir que una de les mesures indispensables per eradicar les camades no desitjades és la castració.

És curiós com alguns propietaris valoren com a mesura negativa la castració quan en realitat és tot el contrari. Hi ha qui pensa que per castrar al seu gos (sobretot sol passar més respecte als mascles), li canviarà el caràcter; les frases més escoltades són: pobret... no vull que es torni tontet; però és que m'han dit que s'engreixarà; pobrissó, no serà el mateix. A tots els que penseu que li esteu fent quelcom terrible, us heu plantejat les mesures beneficioses de la castració? Us faig un petit esbós a continuació: Castrar un gos mascle té influències sobre trets de comportament específics:

menys agressió cap a altres gossos

menys inclinació sobre el marcatge

menys predisposició a muntar a altres gossos / persones

menys tendència a vagar

menys inclinació a ser "dominant" sobre el propietari. Dominància: és l'habilitat d'un individu per mantenir o controlar l'accés a alguns recursos. No confondre amb estatus.

Castrar a una femella evita possibles tumors, mastitis, etc.

Una altra de les causes principals que vam comentar que fa que els gossos arribessin a una gosses seria la seva educació o millor dit la seva mala educació, que acaba sent un problema per al propietari i acaba desfent-se d'ell. Però per saber educar, primer hem d'entendre quina és la conducta natural social d'un gos, només així serem capaços de fer-ho correctament.

Els gossos són animals amb un fort instint social. El comportament cap als seus companys d'espècie és el resultat de l'equilibri entre dues forces: la competitivitat i la tendència a crear forts llaços afectius entre els diferents membres del grup.

La solució per a distribuir els recursos es basa en l'establiment d'una jerarquia i com més estable sigui aquesta més es reduirà l'agressivitat dins el grup.

La jerarquia és lineal, de manera que hi haurà un cap a la manada i la resta dels individus s'aniran col·locant en escalafons decreixents:

1r líder o alfa, 2n beta, 3r gamma ... Aquest és el concepte que se sol tenir i al que donen suport molts etòlegs i educadors canins, encara que personalment difereixo d'aquest criteri, ja que després d'anys dedicant-me al món del gos i convivint des de sempre amb manades formades per més de dos individus, entenc que els grups es regeixen més per la cooperació i la unió d'esforços diferents que per jerarquies lineals. És cert que hi ha gossos més dominants que altres però recordem que la dominància és l'habilitat d'un individu per mantenir o controlar alguns recursos (no hem de confondre amb estatus) i també recordem que els animals viuen en captivitat, no poden escollir tampoc el nucli familiar amb el que seria més còmode viure.

Nosaltres tampoc som exemple ja que pel sol fet de ser "família" no tenim l'obligació de portar-nos estupidament amb tots els membres que la componen. Més d'un té algun germà, cosí, o oncle amb el qual no té feeling o no es parla.

El gos, encara que el seu ancestre és el llop, és una espècie diferent, ja que pel procés de domesticació i l'elaboració de les diferents races hem potenciat allò que ens interessava i eliminat o deixat latent aquells trets que volíem eliminar, pel que hem dissenyat una espècie nova i, per entendre-la millor, hauríem de conèixer quines són les motivacions reals del nostre gos que van lligades en part a la raça a la qual pertany i el que li reforça dins del seu entorn. Si féssim una llista del que motiva la majoria de gossos seria: el seu lloc de descans, el sofà, el llit, els premis, les carícies, etc., que no coincideixen amb les motivacions bàsiques i primordials d'un llop (reproducció, territori, menjar); amb això vull remarcar que per conèixer al nostre gos hauríem de basar-nos en estudis sobre el gos i no en estudis propis dels llops. És cert que ens poden servir de referent, però no de dogma.

Per establir-nos com a líder o millor dit com a referent, no cal utilitzar ni l'agressivitat ni conductes derivades d'aquesta. De fet està demostrat que els millors líders són individus tranquils i segurs de sí mateixos, que tan sols amb un gest o una mirada són capaços de controlar el grup. La relació entre el nostre gos i nosaltres s'ha de basar en la confiança i no en la "dominància" (recordem que no hi ha relació d'estatus entre persona i gos). Sí que el gos necessita un referent o algú que el guiï o dirigeixi, però ens valora com una espècie diferent. Però és imprescindible tenir un gos ben educat. La socialització

i l'obediència bàsica van parelles. Hem d'aplicar mètodes d'ensinistrament basats en els premis i en la motivació. Com més gratificant sigui, més probabilitats hi haurà que repeteixi el comportament.

Hem de tenir en compte que el nostre estat d'ànim diari és el que adquirirà el nostre gos en la seva manera de ser. És a dir, si som persones normalment nervioses, el nostre gos adquirirà per a sí mateix aquesta mateixa manera de comportar-se, ja que serà la manera en què nosaltres l'haurem educat sense adonar-nos-en.

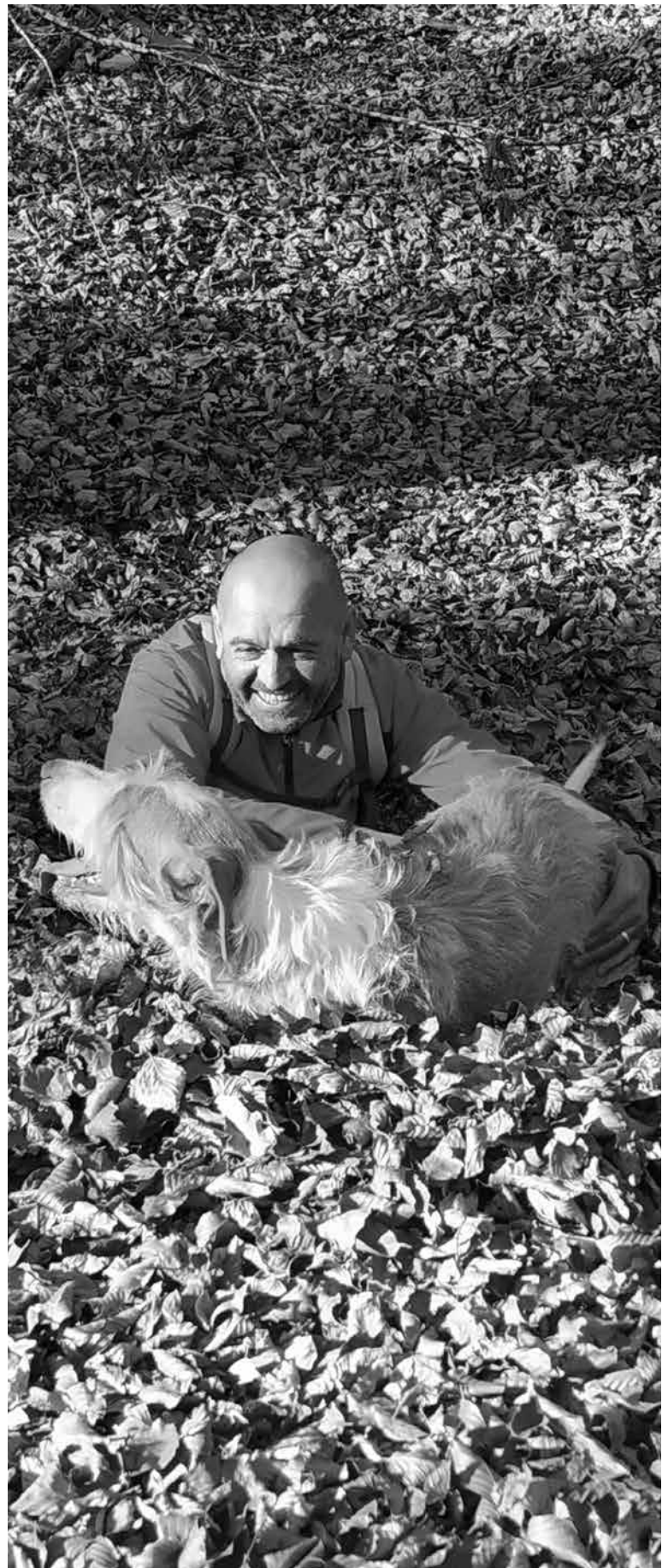
També hem d'afavorir el caràcter independent del nostre gos perquè no generi problemes d'ansietat per separació en un futur. Per això, poc a poc i diàriament hem d'habituar al nostre gos a quedar-se sol, augmentant progressivament aquest temps, fins que arribem al temps real de la nostra absència diària. Podríem dir que hem de realitzar el deslletament "natural" que faria la mare amb els seus cadells. El mateix hem de fer encara que es tracti d'un gos adquirit d'un refugi (com són animals que ho han passat força malament poden desenvolupar problemes d'APS (ansietat per separació) o inclinació patològica cap al propietari per la mateixa por i ansietat que els genera quedar-se sols.

El llenguatge caní és un llenguatge sobretot corporal, de manera que la nostra manera d'actuar i el to utilitzat al dirigir-nos a ell, seran la clau per un perfecte enteniment. Utilitzar correctament els tons segons el que vulguem transmetre serà crucial per obtenir tot allò que vulguem del nostre gos (la motivació ha de ser l'única alternativa per a un bon aprenentatge). Un to enèrgic ha de servir només per corregir una conducta que MAI ha de tornar a passar. Quins tons serien els més adients a raó del que volem comunicar?:

To per a cridar el gos: amb motivació.

To al demanar una ordre: natural (seu, terra, etc.). No en to de comandament-sergent, però tampoc utilitzant un to carrincló.

To de correcció: "NO" o "Schhhht". A l'hora de corregir una conducta devem tenir molt en compte la sensibilitat de la nostra mascota. Podríem dir que hi ha gossos que pràcticament amb una mirada "intimidatòria" són capaços de sentir-se "corregits", en canvi altres necessitaran un to més "elevat". En gran part, que necessitem un nivell o un altre no només dependrà del propi individu, sinó també de l'ús correcte de les correccions per part nostra des d'un principi. El concepte del que està ben o mal fet és un concepte humà, a raó dels nostres valors humans, és per això que per a que el nostre gos aprengui què pot fer o no, li hem d'ensenyar el que es pot o no es pot fer, que és diferent. Educar i dirigir als nostres companys de 4 potes és una tasca que hem de fer cada dia i seguint una coherència del que esperem en un futur. 🐾

ENDEVINALLES

la classe dels dinosaures

Hem estat treballant les comparacions i les metàfores a classe i hem fet aquestes endevinalles.
Posa a la casella de cada endevinalla el número de foto que li correspon.

Som bessones, som idèntiques,
Ens agrada la calor,
vermelles, petites som.

M'he casat amb el teclat
i a casa nostra hi ha un ratolí.

Sóc molt gran.
Tinc molts colors.
Em necessiteu molt.
I tinc lava a l'interior.

Volto entre el vostre món i les estrelles.
De nit brillo molt.

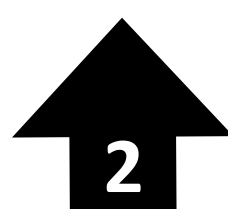
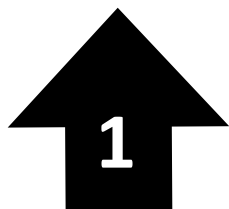
Dono moltes ordres a tothom qui passa,
però si em saltes m'enfado molt.

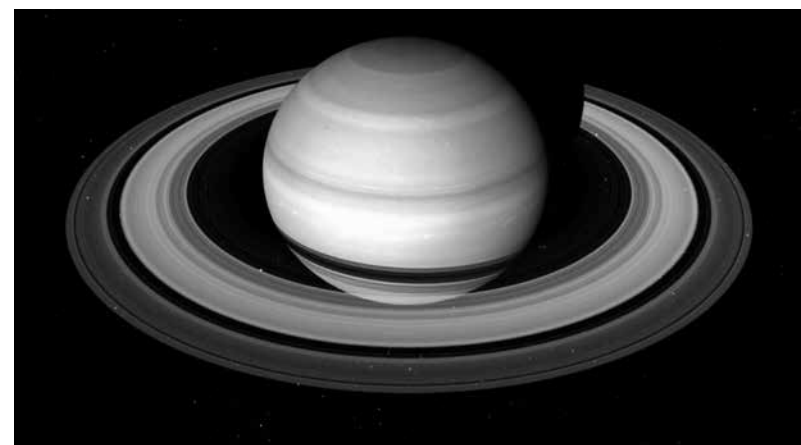
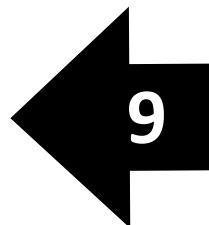
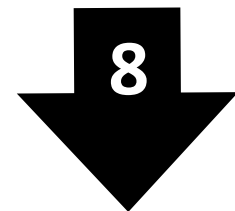
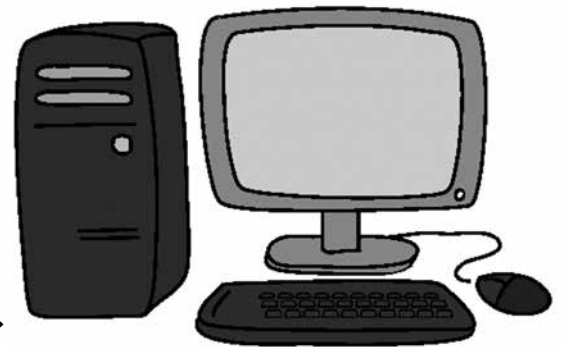
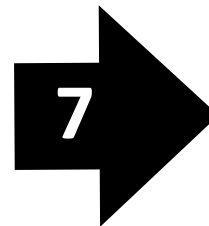
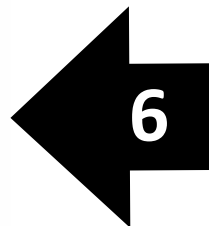
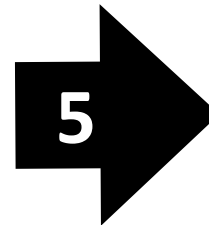
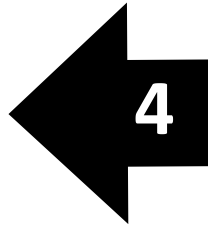
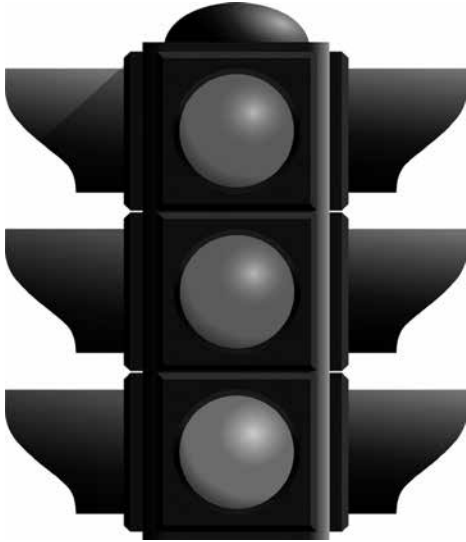
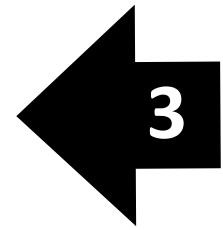
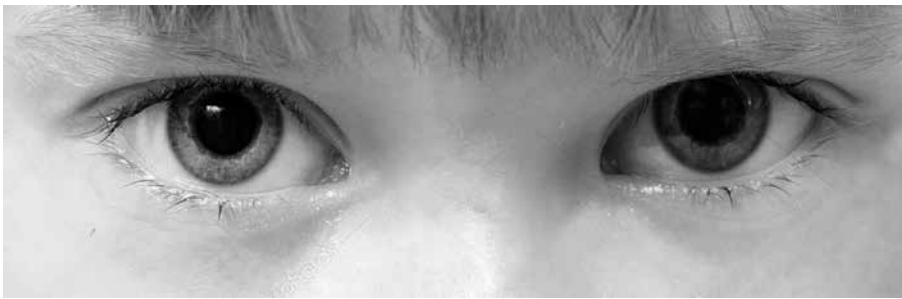
Té un anell i és a l'espai.
És més gran que la terra.

De vegades ho endevines
i de vegades no.

Formigues que passegen sobre el paper.
Alguna foto hi pot haver. Qui puc ser?

Tenim cortines,
que de dia s'obren
i de nit es tanquen

Dibuixar insectes sempre és un rept. La seva morfologia no posa gens fàcil el poder-la representar amb l'exactitud que demana la il·lustració científica. En la majoria de casos, és necessari l'assessorament de l'expert per fer-nos adonar d'aquells trets que per un neòfit poden passar desapercebuts.

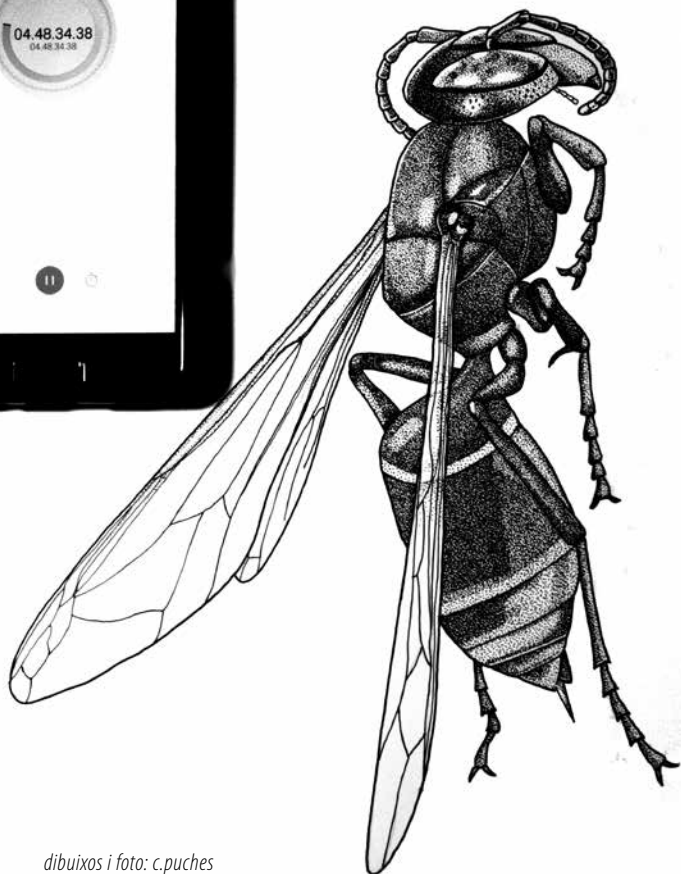
Dibuixar insectes no vol dir, com a cops es pensa, ser un expert en formigues, ni vespes, ni papallones, sobretot quan el teu dibuix ha de servir per poder saber la espècie o el gènere d'allò que has dibuixat.

Per això, sempre que s'ha de fer un dibuix científic de qualsevol motiu, el primer pas és fer una recerca entorn al motiu a dibuixar, ja sigui mitjançant guies, Google, o assessorant-te amb un expert.

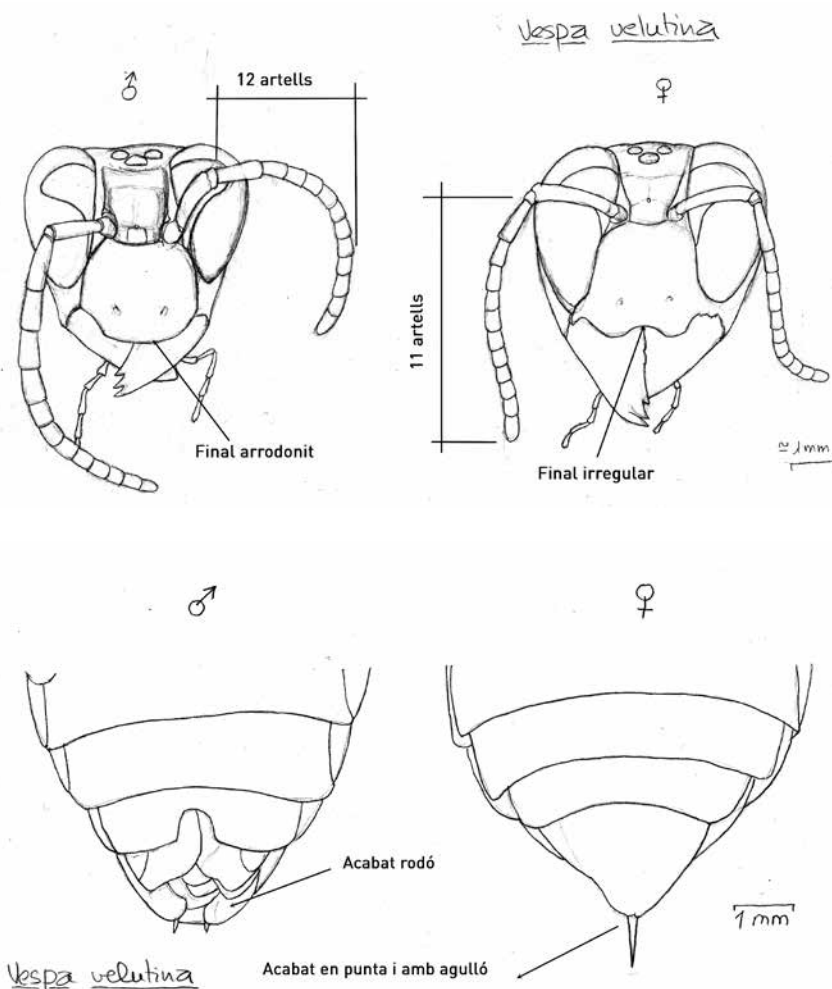
D'aquesta manera vaig poder dibuixar el meu primer exemplar de *Vespa velutina*, que a partir que l'anava dibuixant i ensenyant el meu dibuix al Toni Armengol, gran expert en aquesta espècie, hi anava incorporant les indicacions que ell em feia, i que malgrat tota la meva recerca prèvia per poder dibuixar tots els detalls d'aquesta espècie, no havia sabut copsar a l'hora de dibuixar-la.

Cada omissió en el dibuix, es convertia en un error científic que podia convertir el meu dibuix en el dibuix d'una vespa amb cara de femella, però antenes de mascle o en un mascle, amb tots els detalls del seu gènere, menys l'anus que per desconexença havia dibuixat punxegut com el d'una femella.

Fetes les rectificacions, i amb l'acceptació d'en Toni, el meu dibuix ja estava preparat per poder ser publicat en qualsevol revista científica. Enrere quedava tot el temps de recerca i de rectificacions. Un cop acabat el treball, malgrat les 4 hores, 48 minuts 34 segons i 38 dècimes de segon esmerçades, només en la confecció del dibuix, la satisfacció del bon resultat i l'aprenentatge acumulat fan que hagi valgut la pena l'esforç. 🐝

dibuixos i foto: c.puches

REVERS PERVERS

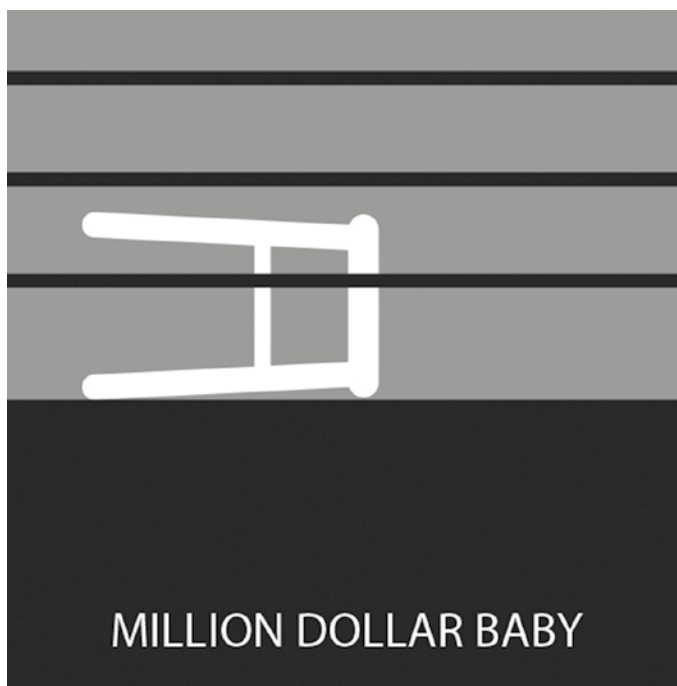
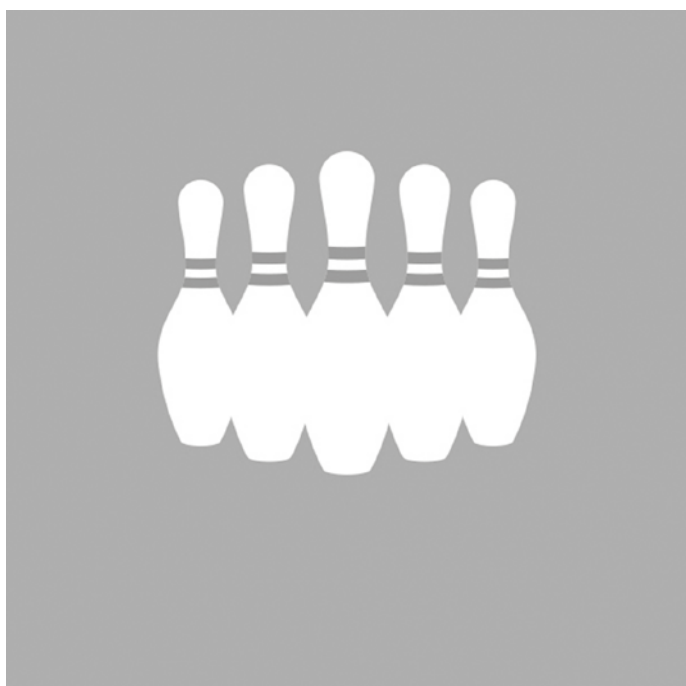
MIRANT LA IL·LUSTRACIÓ, SABEU EL NOM DE LA PELÍCULA?

toti valls

NOM DE LA PELÍCULA?

SOLUCIÓ DEL N. 62

MILLION DOLLAR BABY

REFRANYS I ENDEVINALLES

joan antoja

ENDEVINALLA

El pare és alt, la mare és
grepa, el fill és negre i el net
és blanc.

Any de rostoll, poc soroll.

La ceba al matí és or, al
migdia plata i, al vespre
mata.

De vi, porc i amic, el millor:
el més antic.

EL PI, LA PINYA,
EL PINYO AMB
CLOFOLLA I PELAT.

A L'OMBRA DEL QUERCUS

martí boada

POEMA AMB ESMENA

29 de DESEMBRE de 2019

"El faig es gòtic com l'avet",
Recita en Guerau de Liost
l'honorat poeta del Montseny.

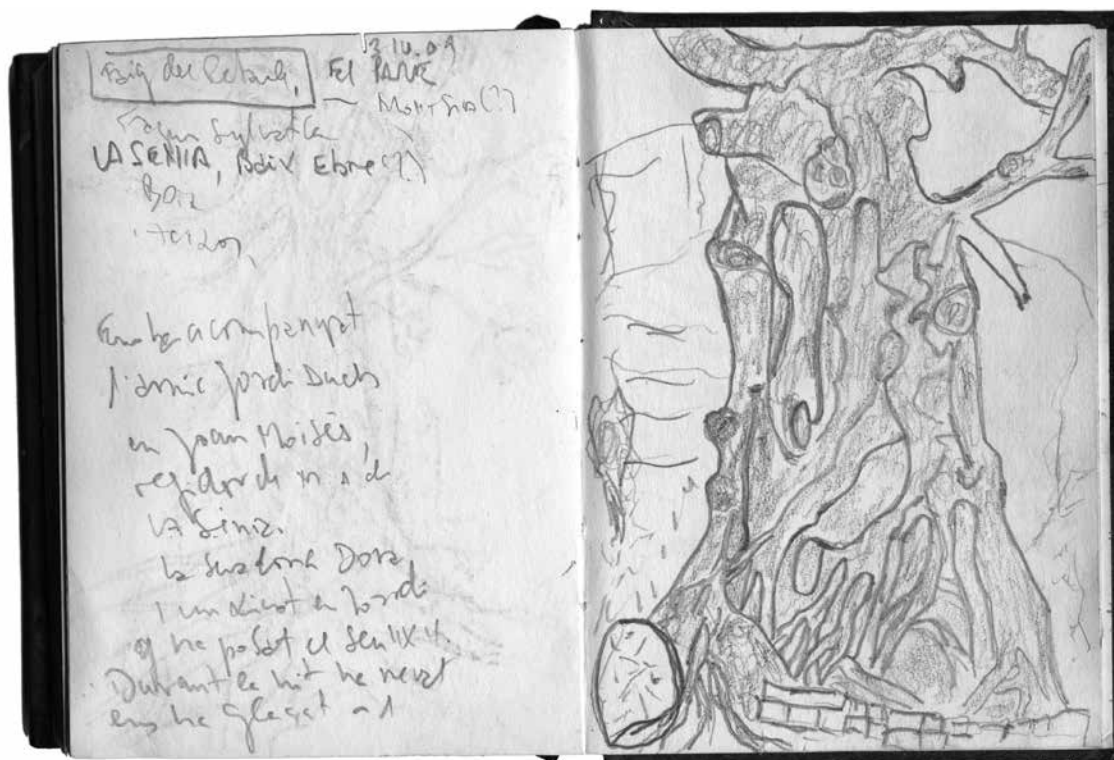
Nosatres matisem:
Que es més romànic, tanmateix.
Vesteix nuesa hivernal,
en primavera, fullatge transparent
l a la tardor, coure rogent.

Segueix el de Liost (Liors)
"on l'esquirol hi penja el niu"
Aixó el poeta ens diu.
L'evidència científica
al poeta desdiu:
Mai al faig
l'esquirol hi fa niu.
Es amb liró la confusió,
Aquest s'hi ajoca en hivernada
als branquillons de la capçada

Ui! Quanta delícia forestal!
En veure el faig exclama
l'emocionat lector
del poema guerauenc.

El faig encara avui
Sedueix boscanament.
En poesia no te límits,
mai en té prou.
Es arbre musical també
Obertament vivaldià.

Vestuari de pell prima
Fortament cenyida,
a l'humit càmbiun,
entre el xilema
i el floema.
per on flueix calmadament
la vital saba...

Quadern de camp de Martí kBoada

Vespa velutina nigrithorax.

antoni armengol

Vespa velutina Lepeletier 1836 (Hym .: vespidae)

L'any 2004 va arribar un exemplar de *Vespa velutina nigrithorax* (*Vespa velutina* Lepeletier 1836 Hym .: vespidae); era una reina hivernant dins un contenidor amb material ceràmic de jardineria procedent del sud est Asiàtic que es va descarregar al port de Burdeus (Axaire et al., 2006). Aquesta reina, a l'estar hivernant, va sobreviure al viatge i un cop a França va completar el seu cicle anual fins a obtenir la descendència de futures reines que abandonen el niu per hivernar (Villemant et al., 2008) i a la primavera següent cada una intentar començar una nova colònia.

Des d'aleshores fins ara l'expansió ha estat imparable, ha colonitzat mitja Europa. El 2016 es varen detectar els dos primers nius al Baix Montseny (un a la riera de Gualba prop del parc medi ambiental i l'altra al Pertegàs a tocar de Can Riera de Sant Celoni). La progressió al Baix Montseny dels nius detectats ha estat: 2016 2 nius, 2017 51 nius, 2018 148 nius i 2019 portem 109, (encara se n'estan detectant), però segur que el nombre serà inferior al 2018, i la principal explicació la tenim en la suma de les altes temperatures de l'estiu i poca pluja que ha caigut.

Tot el que s'ha fet fins ara no ha servit per ni tant sols tenir esperances de poder controlar la plaga. De fet mai l'home ha aconseguit aturar cap de les 35 invasions de vèspids registrades per tot el món, però segurament tampoc mai s'hi ha dedicat tant en investigació com aquests últims anys a Europa. Tot i amb això es creu que ja no la podem eradicar d'Europa, potser sí mantenir-la a uns nivells acceptables, i tampoc mai l'home ha tingut tanta capacitat de moure el volum actual de contenidors de mercaderies que van de continent a continent de forma descontrolada i podem tenir més afectacions d'altres vèspids (al sud est Asiàtic tenen 13 subespècies de *Vespa velutina*).

És per aquest motiu que ens cal, sobretot, que els mitjans de comunicació donin una bona informació i deixin a banda el sensacionalisme i el llenguatge tant agressiu que utilitzen, per mirar d'aconseguir que les persones tinguin eines per identificar bé l'espècie, i si es detecta un niu tenir unes pautes clares que ajudin a poder determinar si realment és un risc per a les persones o no i què s'ha de fer.

Per tant, la població ha de saber que la *Vespa velutina* és molt tranquil·la i que no ataca mai, excepte quan se sent amenaçat el niu, i això succeeix pràcticament en entrar-hi en contacte o si li transmetem vibracions o moviment. Posem exemples: un niu dalt un arbre a 6 metres o més no serà mai cap perill si no mirem de tallar l'arbre, o de tirar-li una pedra, o si cau al terra. Si

tenim un arbre florit com un nesprer i veiem moltes velutines de flor en flor no ens molestaran, sempre ignoren les persones, ens esquivaran. El perill és quan la *Vespa velutina* fa els nius a poca alçada o al terra i hi podem entrar en contacte per accident, és llavors que ens atacaran; per exemple en treballs de jardineria, retallant tanques verdes, o gespa, ja abans d'entrar en contacte amb el niu, les vibracions de les màquines a un parell de metres les poden fer sortir. Si tenim l'oportunitat d'observar velutines que entren i surten d'un espai i fan una via molt clara de vespes que entren i surten en una direcció, llavors no ens hi acostem, segurament dins tenim un niu.

En quant a la picada l'efecte és el mateix que qualsevol altra vespa, efectes greus sols els patiran les persones al·lèrgiques al seu verí, molt semblant a vespes autòctones i polistes.

Deixo una reflexió de científics que investiguen la *Vespa velutina* del Museu Nacional de ciències naturals de París, que diu: "una lluita irracional contra una espècie invasiva pot conduir a afavorir la seva instal·lació". Això ha estat massa freqüent en el passat. Les espècies invasores generalment tenen una capacitat molt alta d'adaptació i dispersió. Aquest és el cas de la *Vespa velutina nigrithorax*. Els mètodes de control que tenen un impacte en la resta de l'entorn (per exemple l'ús d'esquers enverinats) poden, per tant, servir les nostres espècies locals en favor d'aquest últim, <http://frelonasiatique.mnhn.fr/lutte/> 🐜

Fotografia de Jordi Novell, on podem observar perfectament el motiu pel qual se li diu *Vespa velutina nigrithorax*, (pels pèls i el color negre del tòrax)

AUTOPROPAGANDA

SÓC EL MILLOR

jaume vilà

Recordo que a la presentació d'un número de La Mostela vaig fer una xerrada sobre la publicitat enganyosa, i un dels apartats era l'auto-propaganda. Com que diàriament en veig exemples, he volgut tornar a considerar el tema en el següent escrit.

Com el propi nom indica l'auto-propaganda inclou tots aquells missatges destinats a promocionar-se un mateix en front dels altres i en gran part depèn de la necessitat d'autoestima de cadascú. Tots la practiquem amb més o menys intensitat.

He pogut constatar, sense necessitat de gaire esforç, sis formes principals d'auto-propaganda. Segurament se'n podrien trobar més.

La primera agrupa els "anticopernians", és a dir, els que sempre se situen al centre de l'univers ocupant el lloc del Sol. El seu comportament es materialitza amb la frase Jo sóc el millor. Sempre estan un esglaó per sobre els altres en qualsevol aspecte tant si parlen d'un mateix o de la família en general. La meua família és idíl·lica per definició, encara que estiguem tots barallats, els meus fills són els més eixerits del món encara que no hagin sigut capaços d'estudiar res i els meus néts són els més alts, més guapos, més rossos, amb els ulls més blaus, i els més intel·ligents, encara que les notes que treuen siguin un desastre. Es justifica dient que: és que no els hi agrada estudiar, però si ho fessin... Abans la lloança de fills i néts era feina reservada a les àvies, ara s'ha fet extensiva a tota la família.

La segona es basa en presumir d'amics importants. Si ho analitzem amb una mica de sentit comú veurem que tenir amics importants en principi no és cap mèrit. El ser important és un mèrit de l'amic i no propi. Tinc un amic senador, diputat, ministre, futbolista, catedràtic. Quantes vegades ho haurem sentit a dir a la gent per donar-se importància. Podríem dir que aquest comportament és egoista ja que s'aprofita l'amistat en benefici propi.

La tercera es basa en el principi: és veritat perquè ho dic jo. Hi ha gent que es creu posseïdora de la veritat o ho fa veure, malgrat que el que diu és completament fals. Un dels exemples més clars el tenim amb l'ex-ministre Sòria quan va afirmar "el meridiano de Greenwich ha pasado, pasa y pasará por las Islas Canarias" (*). Es necessita ser un ignorant total per fer aquesta afirmació tan rotunda quan el meridià zero passa a més de 3000 km de distància de les illes. Si ho afirmes amb molta convicció i rotunditat la bajanada més gran pot arribar a ser creïble en funció del nivell de l'auditori. En tenim exemples cada dia en els discursos de certs polítics que menteixen fins i tot quan diuen bon dia i la gent se'ls creu.

La quarta consisteix en l'atorgament de títols honorífics. Acostuma a fer-se principalment en el cas dels nostres propis metges. El fet que un metge em visiti a mi el transforma immediatament en eminència, deixa de ser un doctor normal i passa a una fase superior. Qui no ha sentit a dir mai: "El meu metge és una eminència"? Quan estava pendent de la meua operació de genoll, gairebé tothom em recomanava alguna eminència per fer-la. El que no operava els jugadors del Barça, ressuscitava morts o quasi. Altres coneixien algun operat per una eminència que quasi va sortir de la sala d'operacions corrent no per por si no ja guarit del tot. Algun dels referenciats el vaig veure al cap de mesos i encara anava coix.

Val la pena assenyalar que el títol d'eminència és propi dels cardenals i no el donen a cap Facultat de Medicina.

La cinquena es basa en el comportament de jo més. Aquesta també és una forma de propaganda àmpliament estesa i la més fàcilment demostrable, per mitjà d'un senzill experiment: si esteu en un grup de gent xerrant, introduïu-hi com aquell qui no vol el tema malaltia. Només cal dir que heu estat molt malalts, no importa el tipus de dolència, i posar el cronòmetre en marxa. No passaran ni deu segons que no surti algú que hagi patit o que conegui algú que també hagi patit una malaltia mínim com la vostra o segurament molt pitjor. I automàticament s'organitza una mena de concurs sobre qui ha estat més malalt i qui ha patit més.

Segurament molts han estat a punt de morir. Sort de tenir una eminència de metge que si no ... I el que ha començat la conversa segurament queda convençut que ell realment no ha tingut res, comparat amb la suma de desgràcies de tots els altres. He observat que curiosament el procés funciona millor en el cas d'explicar desgràcies que en el cas d'explicar coses bones.

Finalment hi ha els que saben de tot, anomenats també "set ciències", no importa el tema, poden donar lliçons de bolets, de música clàssica, jazz, futbol, política, economia, història, religió... parlen sempre pontificant i si grates una mica veus que en el fons no tenen idea de res; un dia diuen naps i l'altre cols. Segur que tots en coneixem algun, fins i tot n'hi ha que tenen màsters i altres títols acadèmics falsificats.

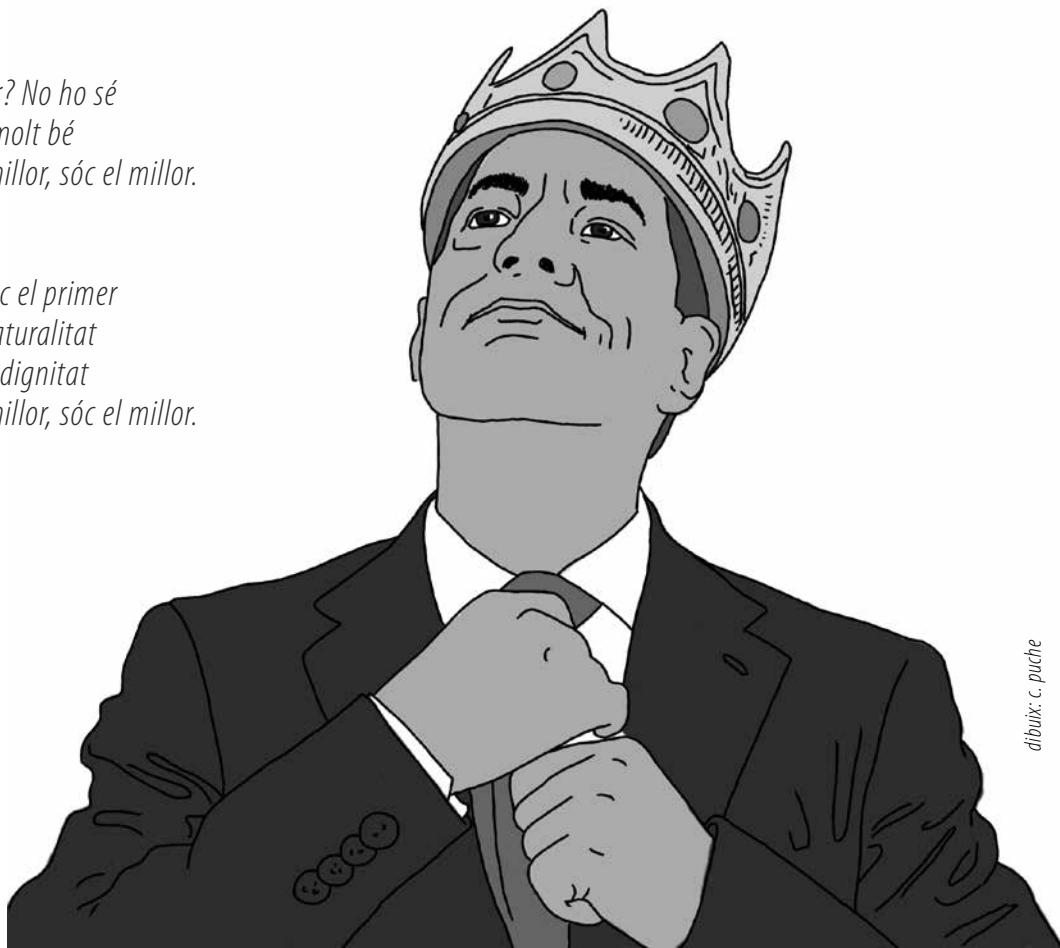
(*) YouTube El meridiano de Greenwich pasa por Canarias' José Manuel Soria.
(fragment)

You Tube - Francesc Pi De La Serra - Sóc El
Millor - SG 1969

Fragment

*El món és injust! Qui Ho va dir? No ho sé
Jo ara que canto m'ho passo molt bé
Sóc de la Nova Cançó, sóc el millor, sóc el millor.*

*Domino la rima i toco molt bé
Si és moda queixar-se jo hi sóc el primer
Domino dues llengües amb naturalitat
"castellà" i "català" amb gran dignitat
Sóc de la Nova Cançó, sóc el millor, sóc el millor.*

dibuix: c. puche

irene forza

LA SEXUALITAT ÉS COM EL NAS, NAIXEM AMB AIXÒ I HO TENIM FINS A L'ÚLTIM DIA

dibuix: c. puche

En el primer article expressava que tots som éssers sexuals. Sembla tan obvi. Tenim necessitat de recordar-ho? Molta gent pensa que hem fet importants avenços i que ara hi ha llibertat sexual, fins i tot n'hi ha que diuen que massa. Crec que el que concebem avui dia és una hipertròfia de la sexualitat d'abans. Alguns investigadors del tema entre els quals m'incloc, estem convençuts que encara cal expandir la visió sobre la sexualitat i que un dels grans problemes en tot el referent al sexe és el silenci.

En quin sentit cal "expandir la visió sobre la sexualitat"? Ampliar-la, que superi la visió coit cèntrica i adult cèntrica. La majoria de nosaltres quan escolta la paraula "sexe" visualitza mentalment una parella "guapota", de joves heterossexuals, al llit, ... Tot el que està fora d'aquest clixé és difícil d'imaginar.

Per exemple, anys enrere es reprimia als nens i les nenes, se'ls deia "aquí no es toca", "això no es fa", "és pecat". Avui, tot i que s'accepta més i se sap que és una cosa natural, genera molta incomoditat en els adults. És molt freqüent i molt normal que els nens i les nenes es toquin els genitals, forma part del seu procés d'autoconeixement. Igual que de més petits es xuclen els punys o els peus per pur plaer, l'estimulació genital és part del mateix procés de descobrir i gaudir del seu cos.

Aquesta dificultat de reconèixer-nos éssers sexuals des que vam néixer fins que morim, sorgeix des de la visió reduccionista que encara tenim cap a la sexualitat, la mateixa que ens fa "estremir" quan veiem o imaginem a dos ancians besant-se o fent l'amor.

Aclarim que al cervell infantil, quan els nens s'acaricien, no tenen imatges eròtiques ni res de tot el que ens pot passar pel cap; a partir de l'adolescència, és una altra cosa. Estan en un impuls normal inconscient que tots hem tingut i no recordem, que és conèixer el seu cos i proporcionar-se plaer. Hem de deixar-los fer el que vulguin? ... No, hem de contenir-los, que no és el mateix que reprimir-los. Cal fomentar en els nens i en les nenes la seva autoregulació; que aprenguin a regular les seves accions; cal fomentar, per exemple, que ho entenguin com una cosa íntima i que és millor fer-ho en la seva intimitat, per evitar que estiguin exposats a possibles burles, comentaris inapropiats o abusos.

La sexualitat de les persones grans segueix sent un gran tabú al segle XXI. Què passa amb la gent gran? Una idea esbojarrada és que els i les adultes d'edat avançada tenen problemes fisiològics que els impedeix tenir activitat sexual. De grans som més fràgils, és clar, i és més fàcil tenir problemes de salut, però en principi, envellir no vol dir emmalaltir, i no és un factor limitant per gaudir. Passen coses, el nostre cos es transforma i amb aquest canvi també la nostra sexualitat. N'hi ha que ens agraden, i d'altres que no. Sembla que en la seva gran majoria són dolorosos, i no només perquè et facin mal les articulacions i t'aixeqis amb mal d'esquena, sinó perquè no acabes de fer les paus amb aquest cos. Ja no t'agradava ni quan eres jove, ni ara que ets madur o madura.

Quan som més grans hem de continuar amb la nostra educació sexual perquè a la vellesa hi ha molts canvis a gestionar. Així com hi ha canvis en l'adolescència, durant l'embaràs, també hi ha canvis quan s'acumulen els anys. Per exemple quan el meu cos em diu: entre una erecció i una altra trigaràs més temps a recuperar-te. D'acord, no és una desgràcia, és un temps... Aleshores utilitzaré més temps per acostar-me d'una manera diferent a la parella; si és que estic amb una parella, els petons, les carícies, les abraçades, les paraules boniques, comencen, per fi, a prendre un lloc més important. Si no estic en parella, amb mi mateix/a, perquè l'autoerotisme i la masturbació no són privilegi dels joves. Necessitem més temps en tot el procés sexual i pot disminuir el desig, però el desig, els pensaments eròtics, i el nostre interès sexual no desapareixen, es transformen, i segueixen estant, sempre, fins a l'últim dia de la vida, sense arribar mai a zero. Trigar més temps a estimular-nos, no vol dir que serà menys exquisit, joiós o amorós.

Tot plegat és el que implica el ser sexuats. No és un acte de voluntat. Estem proveïts d'uns òrgans sexuals específics, d'un sistema endocrí que ens regula en aquesta condició.

Les dificultats d'acceptar a fons que els éssers humans som éssers sexuats i que tenim diferents etapes com a tal en la nostra vida, deriven de les idees que impregnen la nostra cultura i de les quals no és fàcil sortir-ne. Però això ho deixem per al proper article.. 🍄

CICLE: "TALLERS DE SALUT FEMENINA"

"LA SALUT DEL SÒL PÈLVIC PER PREVENCIÓ I TRACTAMENT"

impartit per IRENE FORZA

Dies: 4, 11, 18 febrer, 3, 10, 17, 24 març

Horari: 18h fins a les 20h

LLOC: Casal "ANTONI TÀPIES" - Campins

Per informació i reserva d'assistència:

dones@arremangades.org

amb el suport de:

ORGANITZA

SOPA DE LLETRES de L'ALBERT

albert canosa

SOPA DE LLETRES DE L'ALBERT

Nivell Expert: busca 16 noms de personatges de còmic. Amb les lletres que no facis servir, podràs llegir el nom d'un dibuixant de còmics català molt conegut.

F	R	A	P	A	T	U	F	E	T
B	S	N	C	U	K	O	G	R	I
A	H	Y	L	L	A	W	E	P	I
R	I	O	N	I	T	N	I	T	A
R	N	B	J	M	C	Z	S	C	D
U	C	E	O	A	I	A	B	A	L
F	H	L	P	Ñ	N	P	E	Z	A
E	A	I	N	O	M	E	L	I	F
T	N	X	I	R	E	T	S	A	A
S	O	L	E	D	A	T	R	O	M

Nivell Bàsic: busca els noms de 16 personatges de còmic.

Asterix, Barrufets, Filemon, Goku, Jan, Mafalda, Milu, Mortadelo, Obelix, Patufet, Shin Chan, Tintin, Trencapins, Wally

TOT EL MÓN A LA BUTXACA

APPS PER GAUDIR A CAMPINS I ARREU

GOOGLE KEEP (l'aplicació desconeguda de Google per prendre nota)

jordi cortina

Google Keep és una d'aquestes aplicacions que considero dels satèl·lits de l'univers Google, una mena de calaix de sastre per prendre notes amb múltiples formats (nota escrita, dibuix, nota de veu, fotografia, etc.). Es tracta d'una plataforma simple que guarda les nostres notes del dia a dia, de formes diferents amb la possibilitat de vincular-ho amb avisos a tall de recordatori, etiquetar-ho, compartir-ho i arxivar-ho un cop utilitzats. Un dels formats més curiosos és la llista per organitzar grups de persones, llistes de la compra, projectes i d'altres informacions que convinguin en forma de llistat; aquesta llista un cop completada esborra la línia que estigui marcada escurçant la llista al que quedi pendent. La part gràfica de dibuix és un mini programa prou complet per poder fer croquis i dibuixos d'una certa complexitat amb tres tipus de puntes (llapis, ploma i aquarel·la) i uns 28 colors diferents, suficients per poder fer croquis, dibuixos simples i així poder compartir idees. Les notes escrites són un bon recipient per guardar contingut copiat i enganxat. Les notes de veu al mateix temps que es dicten escriuen el text dictat per així poder disposar també d'una còpia escrita del que hem dit. A les fotos podem veure: (1) la llista principal de notes actives; (2) un dibuix; (3) una fotografia d'un retall de premsa, en aquest cas per tenir informació d'una nova pel·lícula a la cartellera i un recordatori pel dia de la seva estrena; i (4) un cercador per temes o formats, on a més podem posar etiquetes amb colors a totes les nostres notes per agrupar-les per temes de feina, personals, projectes, etc. En definitiva, una bona eina per tenir a mà diferents maneres de fer, compartir notes i recordatoris; això sí, sense oblidar-nos que estem alimentant amb informacions personals al gran germà, encara que si no volem fer-ho, sempre ens quedaran les llibretes i el llapis de tota la vida. 🐛

(1) LLISTA DE NOTES

(2) DIBUIX

(3) NOTA AMB FOTOGRAFIA

(4) MENU RECORDATORIS

CONTES

ELS CONTES DE L'AVI MANEL

EL BOSC DE LES FADES

Ibra, de Campins

L'avi Manel va mirar al seu voltant. Els nens i nenes de Campins estaven asseguts a terra formant una rotllana. La cridòria es va tornar en silenci quan l'avi es va posar a parlar.

Bé, bé, va dir mentre recolzava el mentó al mànec del bastó. Va dirigir la seva mirada cap endavant assenyalant amb la mà estesa cap a l'església i va dir:

Per allà cap a l'oest i a uns dos quilòmetres aproximadament es troba el sot del Verinal. És un paratge molt peculiar. Està habitat per arbres molt alts. Aquests arbres tenen una particularitat i és que des de les seves copes cau un abundant fullatge com si d'una cabellera vegetal es tractés. Això dóna al lloc a un aspecte màgic i tenebrós, sobretot si es visita en dies de pluja o amb boira. Allà va succeir la història que ara us explicaré.

Eren temps del rei Pere III a qui anomenaven el cerimoniós. Aquest rei va ser el fundador de la Generalitat a més de gran protector de les arts i les lletres. En aquells temps a Campins li deien Sant Joan de Campins. En un mas situat a prop de la riera vivia un nen de nou anys que es deia Martí. Tota la família estava sota la tutela del castell de Fogars, llavors governat pels senyors de Fluvià. El Martí tenia dos germans: el Joan i l'Oleguer. Ell era el petit, però en imaginació i valentia sens dubte era el més gran. Al Martí li agradava aventurar-se en el bosc i recórrer tots els seus racons. Sempre portava amb ell una forta vara de noguera per a protegir-se dels animals salvatges que per aquella llunyana època poblaven els boscos del Montseny: serps, genetes, cérvols, senglars, mosteles. Hi havia també ossos i llops, però aquests últims vivien molt allunyats del poble, a dalt a la muntanya o pel Montnegre i poques vegades se'ls veia per allà.

Era un enamorat de la natura i els animals, li agradava contemplar el paisatge pujat a la part alta d'una alzina o des de dalt d'algun cingle proper i veure el majestuós vol de les àligues. Somiava amb grans aventures molt lluny de la seva llar, sobretot amb creuar el mar proper a l'altra banda del Montnegre i arribar a països llunyans i estranys. La seva imaginació es desbordava, volia saber. El saber, deia el seu pare Ot, era el que feia als pobles grans i forts. Un dia després de fer les feines del camp que li havia ordenat el seu pare, va anar a caminar pels voltants, volia inspeccionar un frondós bosc uns dos quilòmetres a l'oest amb fama de perillós al que anomenaven sot del Verinal. El Martí volia descobrir perquè ho temien tant. Explicaven que estava poblat per fades i els seus arbres posseïen una estranya cabellera que els donava un aspecte tètric i fantasmal.

La nit anterior havia caigut sobre el poble un xàfec impressionant, però ara lluiava un esplèndid sol de tardor que amb els seus raigs daurats pintava d'ocre tota la muntanya del Montseny. Va pujar pel camí que serpenteja a la riera de Campins i després de passar un petit estany d'aigua va baixar per un camí pedregós i ple d'esbarzers. Saltant per aquí corrent per allà, aviat va arribar a un lloc que el va deixar bocabadat. Allà, el sol tot just es deixava veure tapat per uns arbres altíssims. A més, estava travessat per una lleugera boira que li acabava de donar un aspecte estrany i misteriós. Els arbres, sobretot pins, freixes i alzines, s'alçaven majestuosos fins al capdamunt; creixien arrogants volant fins al cel a la recerca de la llum. Els seus brancals tot just permetien que alguns raigs d'una llum tènue i apagada arribessin fins on es trobava el Martí.

El nen va caminar cautelós entre els arbres. A causa de la manca de llum, al sotabosc gairebé no creixien plantes ni matolls. Llavors va observar com des del més alt de les seves copes baixava un enfilall arbori d'alguna cosa semblant a una cabellera. -Els arbres tenen cabell!! Es va dir a sí mateix el Martí sorprès. En trepitjar una branca seca, el soroll produït al trencar-se el va espantar en gran manera. És llavors quan va observar una estranya llum entre dues enormes alzines que tenia davant.

Què és això? Es va preguntar amb el cor bategant-li a mil per hora. La seva valentia va superar el temor i es va acostar al lloc poc a poc.

Amagant-se darrere d'una de les alzines va treure el cap amb cura. En principi no va observar res estrany, però un murmur de rialles apagades li va fer mirar cap amunt. El que va veure el va deixar bocabadat. Tres bellíssimes dones flotaven en l'aire, sobre l'arbreda, mentre feien teixir una filosa. El fil sobrant queia sobre la copa dels arbres formant les seves estranyes cabelleres. Va creure veure com una de les dones el mirava alhora que li somreia. Llavors va escoltar una veu al seu interior que deia:

“No tinguis por Martí, som fades del bosc i aquí venim a teixir els nostres vestits. Hem permès que ens veiessis doncs tens un gran cor”.

La veu va cessar al mateix temps que la imatge de les tres fades teixint es va anar difuminant poc a poc.

El Martí, sense sortir de la seva sorpresa, va donar mitja volta i va tornar a casa poc a poc, com atordit. Explicaria a la seva família i amics el que acabava de veure? Va girar de sobte el cap amb l'esperança de veure-les de nou, però només va veure els arbres enormes amb les seves grans cabelleres observant-lo. Durant tot el camí de tornada a casa va anar meditant el que diria. Al final va decidir no dir res. El titllarien de boig, que si ja tornava amb les seves absurdes històries i contes. No, millor guardaria el secret per a ell. D'aquesta manera podria tornar al sot del Verinal quan volgués, lloc que, a partir d'ara, es diria el “bosc de les fades”, i qui sap, potser li deixarien estar amb elles algun dia. Tindria tantes preguntes a fer-les!

I conte explicat aquest conte s'ha acabat

Com cada vegada que finalitzava un conte, els aplaudiments s'estenien per tota la plaça. Molts dels nens i nenes no coneixien el sot del Verinal, perdó: el bosc de les fades.

Amb aquesta imatge màgica en les seves retines es van anar retirant cap a les seves cases. L'avi poc a poc, colpejant amb el bastó el dur ciment del sòl, també es va retirar a la seva llar. 🐸

VERATS MARINATS A LA MODA DE DIEPPE

martí pey

Anem per parts. Tothom coneix els verats. Peix teleosti de l'ordre dels perciformes i de la família dels escòmbrids. És un peix barat. Jugo amb les paraules. El seu nom científic és: *Scomber scombrus*. Curiosament se'ls ha atribuït el mateix nom que als senglars joves. Perquè ambdós són ratllats.

Dieppe és una ciutat francesa del canal de la Mànega. I és allà on es van inventar aquesta senzilla recepta.

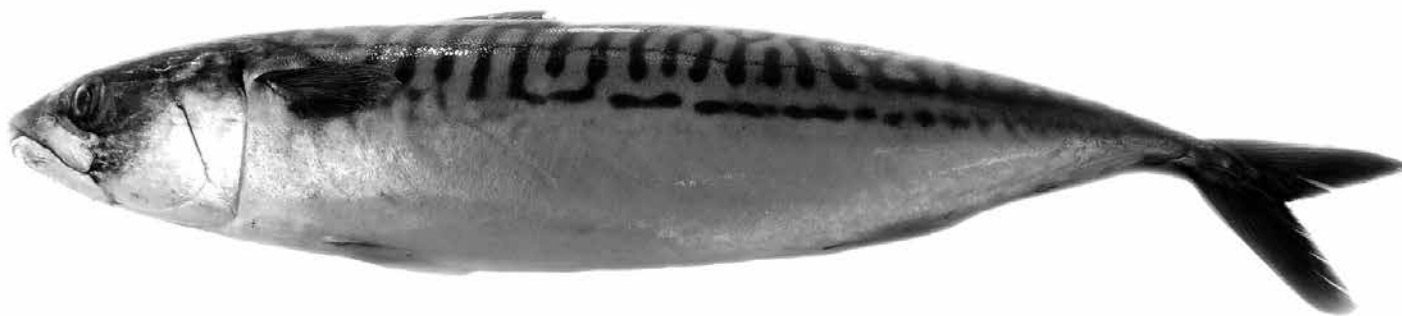
Talleu el cap i buideu les tripes dels peixos que aneu a preparar. O feu-ho fer pel vostre peixater de confiança.

Disposeu-los en una safata. Saleu l'interior de les víctimes. Cobriu-los amb una barreja de xerès i de vi blanc sec. En una proporció d'un terç de vinagre i la resta de vi. Feu tantes rodanxes de llimona com calgui per protegir els verats. Afegiu pebre blanc i branquetes de romaní.

A la nevera. Vint-i-quatre hores. Traieu el recipient i poseu-lo al foc. No ha de bullir! Només fremir. Vint minuts de cocció quan apareixin les bombolles seran suficients.

I de bell nou cap a la nevera. Tingueu paciència. Dos dies millor que un.

Els líquids junt amb la llimona i el fred del frigorífic hauran produït una gelatina entorn dels peixos. Quelcom excel·lent. 🍪

FE D'ERRADA

En el número anterior i en aquesta secció varem publicar la imatge d'un lluç que no corresponia al text de l'article.

Varem publicar la imatge del *Esox Lucius* (lluç de riu) quan en realitat havia de ser *Merluccius merluccius* com el que posem a la dreta.

Us demanem disculpes per la relliscada.

EDICIÓ: **ASSOCIACIÓ LA MOSTELA** Pl. de la Vila, s/n, Casal A. Tàpies - Campins
N.I.F. G65790750

JUNTA:

Carles Puche - President
Marta Martín - Secretària
Miquel Barnola - Tresorer
Jaume Vilà - Vocal
M del Carme Moré - Vocal

LA MOSTELA

no comparteix necessàriament les opinions expressades en
les col·laboracions signades pels seus autors.

CONSELL DE REDACCIÓ:

Marta Martín, M. del Carme Moré, Joan Lacruz, Joan López, Jaume Vilà, Andreu Tohá i Carles Puche.

COL-LABORADORS en AQUEST NÚMERO:

Martí Pey, Ajuntament Campins, Carles Puche, Jaume Vilà, Joan Antoja, Junts per Campins, Albert Canosa, Jordi Cortina, Salvador Riera, Joan López, Toti Valls, Ibra de Campins, Escola l'Alzinar, Elisenda Mir, Martí Boada, Miquel Barnola, Irene Forza, el Local de Campins, Save Campins, Antoni Armengol, La classe del dinosaures.

MAQUETACIÓ I DISSENY: Estudi Puche S.L.

IMPRESSIÓ: GRÀFIQUES LLORET

El © de les imatges i del text és propietat dels autors indicats en cada imatge i que signen els articles.

Els autors dels articles es fan responsables del seu contingut.

Si voleu contactar amb nosaltres adreceu-vos a esborranys@lamostela.cat

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda de cap manera sense el permís dels autors.

amb el suport de:

Ajuntament Campins

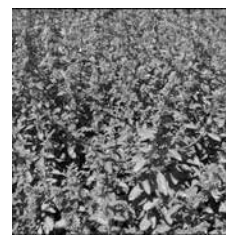
estudi puche sl

LES OLORS I ELS SABORS DEL BOSC

EL LLORE

salvador riera

El llorer o llor (*Laurus nobilis*) és un dels arbusts més coneguts i apreciats dels nostres boscos. Tot i la seva talla arbustiva, a voltes pot arribar a presentar mides arbòries si les condicions li són favorables. És espontani en sotalades humides i ombrívols i en determinats llocs pot formar extensions considerables anomenades lloredes.

A voltes hom els troba en places i jardins com a arbre ornamental.

Els llores són dioics, és a dir, que hi ha peus d'ambdós sexes, com li passa per exemple al grèvol, cosa que fa que alguns fructifiqui i altres no.

En efecte, els mascles fan una flor blanca que si ens hi fixem, veurem que té dotze estams, mentre que les flors femelles només quatre i en l'interior un petit pistil que un cop fecundat es convertirà en el fruit. Això succeeix a finals d'hivern i començaments de la primavera, i aquest fruit, quan arribi la tardor, ja serà una baia ovoide, de color negre, que recorda una oliva.

Però la part més interessant del llorer són les fulles. Són dures, coriàcies i que es mantenen perennes. Van caient de mica en mica a mida que en van sortint d'altres, en un procés de reposició com succeeix per exemple amb les alzines.

Un cop a terra, els costa molt de podrir-se, tal com passa també amb les dels eucaliptus, ja que el gran contingut de substàncies antisèptiques que contenen, com veurem més endavant, les preserven de la putrefacció.

A aquestes fulles, preparades en infusions, se'ls atribueixen propietats terapèutiques com són ara les carminatives, tòniques, anti-reumàtiques, etc.

Alguns caçadors, amb determinades habilitats musicals, les fan servir, convenientment escollides i doblegades al llavi, per imitar el cant dels tudons i així atreure'ls a la seva posició. (Amb aquesta mateixa finalitat hom pot també reclamar-los emprant fulles d'arboç o de marfull.)

Però l'ús més conegut del llor a casa nostra és el gastronòmic: les preparacions de sardines escabetxades o les patates a la cassola en són un bon exemple.

La seva simbologia litúrgica i social, també és ben coneguda. El diumenge de rams una branqueta de llorer, si pot ser ben florida, competeix amb les d'olivera i els palmons per anar a la celebració de la festa.

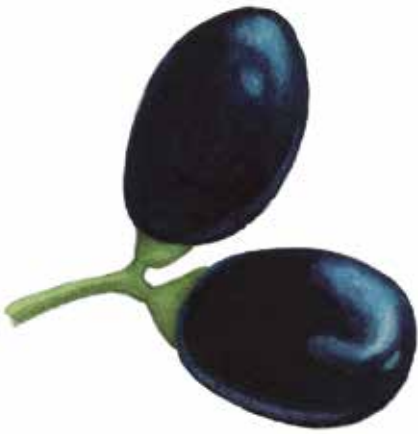
I, al millors esportistes, estudiants o artistes, se'ls reconeix els seus èxits amb una corona de llorer...

Els fruits, menjar hivernal de tords, merles i altres animalons, també tenen usos medicamentosos, encara que no són tan coneguts com els atribuïts a les fulles.

Se'n obté un oli ric en àcids grassos com ara el làuric, palmític, esteàric, etc.

I, finalment, no ens oblidem pas de mencionar els compostos responsables de les propietats organolèptiques i terapèutiques de les fulles: el cineol, sabinè, eugenol, citral, cinamat de metil, etc., que junts poden arribar a representar fins un 4% en pes de les fulles seques. 🍄

MÉS PA QUE FORMATGE

joan lópez

foto: j. lópez

TURÓ D'EN MORERA

Baixant a Sant Celoni per la Serra de Can Cellers, poc més avall de la urbanització de Sant Josep, hi ha un turonic insignificant, a l'esquerra de la pista, un turonic brut de brolla i pins, que no té cap interès ni crec que mai hi hagi pujat gaire gent. Qui es prengui la molèstia d'enfilars'hi descobrirà un roc de granit i si s'hi fixa bé distingirà la paraula "Morera" esculpida en la superfície. Aquest monument discret és dins la finca de Can Cellers. L'antic amo, Eduard Ràfols, era molt amic del compositor Enric Morera, l'autor de la música de la Santa Espina. Un dia, Ràfols s'adreçà al músic i li digué: "Tu que tens tant de prestigi, ningú no t'ha fet cap monument, però jo te'n faré un dins de la meva propietat". L'amo de Can Cellers va triar el turó més allunyat de la finca, i en el roc que coronava el cim gravà la paraula Morera. El seu desig hagués estat inscriure el nom sencer del compositor, Enric Joan Lluís Gonçana Morera i Viura, però el roc no era prou gros. (Amb l'escarpa i el martell no era massa destre, i tot sembla indicar que se li devia acabar la paciència aviat, també.) 🍌